

חולין פרק ד בהמה המקשה דף עו

רגל בהמה מורכבת משלושה עצמות, העליונה מתחברת לעצם האליה ונקראת קולית והוא הירך, האמצעית היא השוק ובחלקה התחתון נמצא הגידים של צומת הגידים, והעצם התחתונה נקראת 'ארכובה תחתונה הנמכרת עם הראש'. החיבור בין העצם התחתונה לאמצעית נקרא 'ערקום'.

בהמה שנחתכו רגליה האחוריות מן הארכובה ולמטה כשרה, מן הארכובה ולמעלה טרפה. ר' יהודה אמר בשם רב שהכוונה לארכובה התחתונה שאם נחתך העצם התחתונה כשרה ואם נחתך העצם האמצעית טרפה, עולא אמר בשם ר' אושעיא שהכוונה לארכובה העליונה שבין העצם העליונה לאמצעית שאם נחתך בעצם העליונה טרפה ובעצם האמצעית כשרה והסביר שלכן צריכה המשנה לחדש שאם ניטל צומת הגידים שנמצאת בעצם האמצעית טרפה אבל לשיטת ר' יהודה שמדובר בארכובה התחתונה הרי כבר כתוב ברישא שאם נחתכו הרגליים מעל הארכובה שהוא העצם האמצעית טרפה, ר' פפא גרס שר' יהודה אמר בשם רב שהכוונה במשנה לארכובה העליונה ו'למטה' הכוונה מתחת לצומת הגידים כלומר העצם התחתונה ו'למעלה' הכוונה לעצם העליונה, ודין העצם האמצעית נאמר בהמשך המשנה שאם ניטל צומת הגידים פסול ואם לא ניטל כשר וסובר כמו עולא. לשיטת עולא ור' פפא נמצא שאם נחתך בעצם האמצעית בחלקה התחתון שבו צומת הגידים טרפה אבל אם נחתך בחלק העליון כשר וכך המציאות בבהמה שאינה נטרפת.

צומת הגידים הם 3 גידים שאחד מהם עבה ושניים דקים וצמודים זה לזה מתחתית

העצם האמצעית ועולים כלפי גוף בהמה והולכים ומתרחבים, בתחתית העצם אין בשר ולכן הגידים צמודים לעצם אבל בהמשך הם הולכים בתוך הבשר עד שנהפכים לבשר. רבה אמר בשם ר' אסי שהחלק התחתון שהגיד צמוד לעצם לא נחשב צומת הגידים ומתחיל ממקום שהגיד בתוך הבשר כלפי מעלה עד מקום שמתפשטים ומתפצלים, רבה בר ר' הונא אמר בשם ר' אסי שרק החלק התחתון שהגידים צמודים לעצם נחשב לצומת הגידים, רבא אמר בשם ר' אסי שהצומת מתחיל מלמטה מהעצם 'ערקום' שאם נחתך בין הערקום לעצם האמצעית פסול ועד מקום שהם מתפשטים והוא השיעור הגדול ביותר. ר' אבא אמר כשיטת רבא שאם נחתכו הגידים מול הערקום עצמו כשר ונחשב כעצם התחתונה.

שמאל אמר שצומת הגידים הוא ממקום שנראים כגיד אחד ועד מקום שמתפשטים, ואמר אביי ששיעורו כד' אצבעות בשור ובבהמה דקה שיעורו כל זמן שהם בולטים וניכרים בבשר, קשים, גסים ולבנים אבל אם הם אדומים או רכים או בלועים בבשר אינם צומת הגידים, ואמר מר בר ר' אשי אפילו שהם צלולים ומעט לבנים עדיין נחשבים. בעופות יש 16 חוטים בצומת הגידים ואם נחתך אחד מהם טרפה ומעשה שהיה 15 גידים ואחד מהם היה עבה וניפצו וראו שיש בתוכו שניים וכשר. אמימר אמר בשם ר' זביד שאם נחתך רק הגיד העבה או רק שני הדקים פסולים ומר בר ר' אשי אמר בשם ר"ז שכשרים, ר' יהודה אמר בשם רב שאם נחתך רוב אחד מהגידים פסולה ובשם שמואל אמר שאם נשאר שתי גידים כשרה, ורבנאי אמר בשם שמואל שאפילו אם נשאר שליש בכל גיד כשר. איכא דאמרי שאמר ר"י בשם רב שאם נחתכו שלושת

חולין פרק ד בהמה המקשה דף עו

הגידים ובכל גיד נחתך רובו פסול, ושמואל
אמר שהיות ויש שליש בכל גיד כשר וכך
אמר רבנאי.

נשבר העצם ולא נחתכו הגידים אם רוב
העצם והבשר סביב העצם קיים אינו נחשב
לאבר המדולדל וכשר, אבל אם אין רוב
הבשר קיים או שרוב רוחב העצם נגלה
כלפי חוץ אסור לאכול את האיבר. רב אמר
שאם נחתך העצם ורוב הבשר סביב מעל
הארכובה גם בהמה טרפה ושמואל אמר
שהבמה כשרה ורק האבר אסור, מא"י
שלחו שהלכה כשמואל והאבר מטמא כדין
אבר מן החי אבל מהמשנה משמע שהאבר
טהור אלא שאסור באכילה, ר' זירא אמר
ששמואל חזר בו. ר' יוחנן אמר שאם רק עור
מחפה את השבר כשר שנחשב כבשר איכא
דאמרי שאמר שאם חצי מחופה בעור וחצי
בבשר כשר ומעשה ברבי יצחק שהתיר
שבר בעוף שמחופה בחצי עור וחצי בשר
אך ייתכן שבהמה שעורה קשה פסול.